מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מבשרי הציונות ואת רעיון הגאולה בדרך הטבע
- להבין את ההבדל בין היישוב הישן ליישוב החדש
- לנתח את משמעות הצהרת בלפור ואת הרקע לה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת המושגים

- 1. א – רבנים והוגים שקראו לפעולה לשיבת ציון לפני הציונות המדינית
- 2. ב – גאולה הדרגתית הבאה בפעולת אדם
- 3. א – ירושלים, חברון, צפת, טבריה
- 4. א – רב ראשי מטעם השלטון העותמאני
- 5. ב – תמיכה בהקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל

חלק ב' – נכון או לא נכון

- 1. נכון – כספי החלוקה מימנו חלק גדול מחיי היישוב הישן
- 2. לא נכון – היו תהליכי שינוי כמו יציאה מהחומות וניסיונות פרודוקטיביזציה
- 3. נכון – ביל"ו הקימו מושבות וקראו לעבודה עצמית
- 4. לא נכון – ההצהרה דיברה על בית לאומי בלבד, ללא הבטחה למדינה
- 5. נכון – חיבת ציון פעלה בשנות ה-80 של המאה ה-19
- 6. לא נכון – ועידת סן רמו התקיימה ב-1920, שלוש שנים אחרי ההצהרה

חלק ג' – השלמת מילים

- 1. חיבת ציון
- 2. מקווה ישראל
- 3. ביל"ו
- 4. הברון רוטשילד
- 5. יק"א

חלק ד' – התאמה

- 1 – ג (רבנים והוגים שקראו לפעולה עוד לפני הרצל)
- 2 – ה (יהודים שגרו בארץ לפני העלייה הראשונה)
- 3 – ד (תנועת חלוצים מהעלייה הראשונה)
- 4 – א (הברון רוטשילד)
- 5 – ב (מכתב בריטי שהבטיח בית לאומי ליהודים)

חלק ה' – סדר כרונולוגי

- 1. מבשרי הציונות קוראים לפעולה למען שיבת ציון
- 2. תחילת העלייה הראשונה והקמת מושבות
- 3. הצהרת בלפור
- 4. ועידת סן רמו ואישור כתב המנדט

חלק ו' – הבנה והבעה

- 1. היישוב הישן התבסס על לימוד תורה ותרומות מהגולה, ואילו היישוב החדש התבסס על עבודה עצמית וחקלאות מודרנית במושבות

כרטיס יציאה – מה לחפש

- לפעול בעצמם לשיבת ציון ולא לחכות לנס
- היישוב הישן התבסס על תרומות ולימוד, היישוב החדש על עבודה עצמית וחקלאות
- הבטיחה בית לאומי, לא הבטיחה מדינה עצמאית או גבולות מדויקים

טיפים להפעלה:

- אפשר להקרין קטע קצר מהסרטון המתאים לפני כל חלק בדף
- מומלץ לדון בכיתה בהבדל בין 'בית לאומי' ל'מדינה' כדי להעמיק את ההבנה ההיסטורית
- ניתן לוותר על הפריטים המסומנים לקבוצות הזקוקות להתאמה

דף תרגול: ציונות והיישוב

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נעסוק בתהליכים שקדמו להקמת המדינה: הרעיונות של מבשרי הציונות, החיים ביישוב הישן, העלייה הראשונה והקמת המושבות, ולבסוף הצהרת בלפור שהבטיחה בית לאומי לעם היהודי.

1 חלק א' – הבנת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי נחשבים ל'מבשרי הציונות'?

א) רבנים והוגים שקראו לפעולה לשיבת ציון לפני הציונות המדינית ב) חברי הכנסת הראשונה

ג) חיילים בצבא ההגנה ד) עולים מתימן בלבד

2. מה פירוש הרעיון 'גאולה בדרך הטבע'?

א) גאולה שתבוא רק בנס משמים ב) גאולה הדרגתית הבאה בפעולת אדם ג) גאולה שתגיע מבריטניה

ד) גאולה שתלויה רק בתפילה

3. מהן ארבע ערי הקודש שבהן התרכז היישוב הישן?

א) ירושלים, חברון, צפת, טבריה ב) יפו, חיפה, עכו, רמלה ג) ירושלים, יפו, חיפה, צפת

ד) חברון, יפו, רמלה, עכו

4. מיהו 'החכם באשי'?

א) רב ראשי מטעם השלטון העותמאני ב) שר האוצר הבריטי ג) מנהיג תנועת ביל"ו

ד) נציג יהודי בפרלמנט הבריטי

5. מה הבטיחה הצהרת בלפור בפועל?

א) הקמת מדינה יהודית עצמאית מיידית ב) תמיכה בהקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל

ג) העברת כל האדמות ליהודים ד) ביטול שלטון בריטי בארץ

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	היישוב הישן התקיים בעיקר מכספי חלוקה שנאספו בקרב יהודי הגולה	☐	☐
2	היישוב הישן היה חברה קפואה לחלוטין שלא השתנתה מעולם	☐	☐
3	ביל"ו הייתה תנועת חלוצים שעלתה ארצה בעלייה הראשונה	☐	☐
4	הצהרת בלפור הבטיחה הקמת מדינה יהודית עצמאית בארץ ישראל	☐	☐
5	חיבת ציון הייתה תנועה שתמכה בהתיישבות יהודית בארץ ישראל עוד לפני הרצל	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
6	ועידת סן רמו התקיימה לפני הצהרת בלפור	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. התנועה שקראה לתמוך בהתיישבות יהודית בארץ ישראל עוד לפני הציונות המדינית נקראת _____

2. בית הספר החקלאי הראשון שהוקם בארץ ישראל נקרא _____

3. תנועת החלוצים שעלתה ארצה בעלייה הראשונה והקימה מושבות נקראת _____

4. האיש שתמך כלכלית במושבות וכונה 'הנדיב הידוע' הוא _____

5. החברה שתמכה כלכלית בהתיישבות וכונתה בראשי תיבות _____ המשיכה את תמיכת הברון רוטשילד

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מבשרי הציונות	___	**א.** הברון רוטשילד
2. היישוב הישן	___	**ב.** מכתב בריטי שהבטיח בית לאומי ליהודים
3. ביל"ו	___	**ג.** רבנים והוגים שקראו לפעולה עוד לפני הרצל
4. הנדיב הידוע	___	**ד.** תנועת חלוצים מהעלייה הראשונה
5. הצהרת בלפור	___	**ה.** יהודים שגרו בארץ לפני העלייה הראשונה

5 חלק ה' – סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	ועידת סן רמו ואישור כתב המנדט
☐	הצהרת בלפור
☐	מבשרי הציונות קוראים לפעולה למען שיבת ציון
☐	תחילת העלייה הראשונה והקמת מושבות

6 חלק ו' – הבנה והבעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל העיקרי בין היישוב הישן ליישוב החדש

כרטיס יציאה

מה ביקשו מבשרי הציונות שהעם היהודי יעשה?

ציינו הבדל אחד בין היישוב הישן ליישוב החדש

מה הבטיחה ומה לא הבטיחה הצהרת בלפור?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀